

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ:

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาค่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 โดยในตอนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์การแปรผันสองทาง และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วน ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์การแปรผันสองทาง

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายในการวิเคราะห์การแปรผันสองทางเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์การถดถอยมีข้อกำหนดว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์นั้นจะต้องเป็นตัวแปรระดับจัดช่วงขึ้นไป หากมีตัวแปรใดที่ต่ำกว่าระดับจัดช่วงจะต้องแปลงค่าให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระที่จะต้องแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่นจำนวน 7 ตัวแปรได้แก่ เพศ การพักอาศัย การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย โดยผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตามสมมติฐานมีค่าเท่ากับ 1 ส่วนกลุ่มอื่นมีค่าเท่ากับ 0 ดังนี้

เพศ	กำหนดให้ 1 คือเพศชาย 0 คือเพศหญิง
การพักอาศัย	กำหนดให้ 1 คือพักอาศัยในหอพัก นอคมหาวิทยาลัย 0 คือพักอาศัยใน ลักษณะอื่นๆ
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา	กำหนดให้ 1 คือบริโภค 0 คือไม่บริโภค
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา	กำหนดให้ 1 คือบริโภค 0 คือไม่บริโภค

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ	กำหนดให้ 1 คือบริโภค 0 คือไม่บริโภค
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย	กำหนดให้ 1 คือบริโภค 0 คือไม่บริโภค
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชน	กำหนดให้ 1 คือบริโภค 0 คือไม่บริโภค

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายใน 4 ประเด็น คือ 1) ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง 2) ค่าแปรปรวนของค่าเคลื่อนคลาดเป็นค่าคงที่ 3) ค่าเคลื่อนคลาดเป็นอิสระต่อกัน และ 4) ค่าเคลื่อนคลาดมีการแจกแจงแบบปกติ (Hair et al., 1992: 38 - 43) ซึ่งจากผลการตรวจสอบพบว่าข้อมูลเป็นไปตามเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายทุกประเด็น กล่าวคือ 1) ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (จากผลการตรวจสอบแผนภาพการกระจายพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม) 2) ค่าแปรปรวนของค่าเคลื่อนคลาดเป็นค่าคงที่ (จากผลการตรวจสอบแผนภาพการกระจายของค่าเคลื่อนคลาดพบว่าค่าแปรปรวนของค่าเคลื่อนคลาดเป็นค่าคงที่ทุกค่าของตัวแปรอิสระ) 3) ค่าเคลื่อนคลาดเป็นอิสระต่อกัน (จากผลการทดสอบค่า Durbin-Watson ของตัวแปรอิสระทุกตัวอยู่ระหว่าง 1.682 - 1.786 ซึ่งค่าดังกล่าวอยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่าค่าเคลื่อนคลาดเป็นอิสระต่อกัน) และ 4) ค่าเคลื่อนคลาดมีการแจกแจงแบบปกติ (จากผลการตรวจสอบฮิสโตแกรมของค่าเคลื่อนคลาดและการลงจุดความน่าจะเป็นของค่าเคลื่อนคลาดพบว่าค่าเคลื่อนคลาดของตัวแปรอิสระทุกตัวมีการแจกแจงแบบปกติ) ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์การถดถอยได้ สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.1 และมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ปัจจัยระดับบุคคล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในปัจจุบันระดับบุคคลจำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ เงินที่ได้รับต่อเดือน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การพักอาศัย ความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับตัวแปรอิสระในทุกตัวแปร ยกเว้นรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม

(McLeroy et al., 1988: 351-377) และแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ (Glanz et al., 2002: 52) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เพศ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพศ พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.217$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเพศมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยเพศชายจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าเพศหญิง หรืออาจกล่าวได้ว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามเพศชาย ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต (Casey และ Dollinger, 2007: 23; Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong, 2007: 149; Gillespie, Holt, และ Blackwell, 2007: 556; Lewis, 2005: 31; Namtubtim, 2003: 37; Prince และ Bernard, 1998: 6; Reis, 2001: 49; Simons และ Gaher, 2004: 466; Slicker, 1997: 89; Yeh, 2006: 50; Yu และ Shacket, 2001: 786) ที่พบว่านักศึกษาเพศชายจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่านักศึกษาเพศชายมักจะมี ความกล้าเสี่ยง มีอารมณ์คึกคะนอง รักสนุก ชอบสังสรรค์เฮฮากับเพื่อนฝูง และชอบทำกิจกรรมต่างๆ ที่ทำทายนมากกว่านักศึกษาเพศหญิง ประกอบกับค่านิยมของวัยรุ่นที่เชื่อว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชายเต็มร้อย ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาเพศชายมีแนวโน้มที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาเพศหญิง

2) อายุ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับอายุ พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.108$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอายุมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุมากกว่าจะมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุน้อยกว่า หรืออาจกล่าวได้ว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามอายุ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong (2007:149) Reis และ Riley (2000: 282) Casey และ Dollinger (2007: 22) McKinnon et al. (2003: 166) และนันทริยา วิสุทธิภักดี (2545: 73) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุมากกว่าจะมีโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายกว่า จะเข้าร่วมกิจกรรมการเลี้ยงสังสรรค์บ่อยมากขึ้นเพราะรู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น มีโอกาสที่จะออกจากบ้านมาอยู่หอพักโดยลำพังมากขึ้น ประกอบกับเมื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยมีอายุมากขึ้น พ่อแม่ก็มีแนวโน้มที่จะปล่อยให้ไปเป็นอิสระมากขึ้นเพราะเห็นว่าโตแล้ว ด้วยเหตุผล

เหล่านี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุมากกว่าจึงมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุน้อยกว่า

3) เงินที่ได้รับต่อเดือน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเงินที่ได้รับต่อเดือน พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.101$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเงินที่ได้รับต่อเดือนมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามเงินที่ได้รับต่อเดือน หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ได้รับเงินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าจะมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่ได้รับเงินเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของในอดีต (Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong, 2007: 282; Odo et al., 1999: 62) ที่พบว่าเงินที่ได้รับต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ได้รับเงินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าก็จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่า เพราะมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาบริโภคได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ได้รับเงินเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าก็จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่า เพราะไม่มีกำลังซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากนัก นั่นย่อมแสดงนัยว่าราคาของเครื่องดื่มน่าจะมีส่วนสำคัญต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ การเพิ่มระดับราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยได้

4) รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.030$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong (2007: 282) ที่พบว่ารายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่าไม่ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยจะมาจากครอบครัวที่มีรายได้มากหรือน้อย การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยก็ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ว่าครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมาก พ่อแม่อาจจะต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว จึงไม่มีเวลาในการดูแลและอบรมสั่งสอนบุตรของตนอย่างใกล้ชิด จึงทำให้นักศึกษาที่มาจาก

ครอบครัวที่มีรายได้มากกว่ามีโอกาสที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่า

5) การพักอาศัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการพักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.140$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพักอาศัยมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการพักอาศัยในหอพักนอกมหาวิทยาลัย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยอยู่ในหอพักนอกมหาวิทยาลัย จะมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยอยู่ในลักษณะอื่นๆ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Villiant และ Scanlan (1996: 153) McKinnon et al. (2003 : 166) และ Odo et al. (1999: 62) ที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการพักอาศัยอยู่ในหอพักนอกมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยตามหอพักนอกมหาวิทยาลัย จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านกับบิดามารดา พี่น้องและญาติ หรือในหอพักที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านร่วมกับบิดามารดา พี่น้องและญาติ หรือแม้แต่ในหอพักที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัย จะมีโอกาสที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อยกว่า เพราะจะมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ดูแลคอยว่ากล่าวและตักเตือนอยู่เสมอ หากเห็นว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นักศึกษาจึงมีโอกาสที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่บ่อยครั้ง ในทางตรงข้ามนักศึกษามหาวิทยาลัยที่พักอาศัยตามหอพักนอกมหาวิทยาลัย จะไม่มีผู้ใดคอยว่ากล่าวตักเตือน ดังนั้นจึงทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระ จึงมีโอกาสที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สูงกว่า

6) ความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.088$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ากว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับ

คำอธิบายของแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ว่าความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมทางสุขภาพของบุคคลได้ (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Roden, 2004: 248; Rosenstock, 1974: 329-335) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นันทิยา วิสุทธิภักดี (2545: 76) สุรพร คนละเอียด (2548: 94) และสิทธินันท์ เจริญรัตน์ (2543: 83) ที่พบว่าความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะรู้ถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จะส่งผลเสียทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม จึงมีแนวโน้มที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า

7) เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.305$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่มีเจตคติไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษาที่มีเจตคติไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ได้กล่าวไว้ว่าเจตคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากร (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Roden, 2004: 248; Rosenstock, 1974: 329-335) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (Simons และ Gaher , 2004: 464; Shim และ Magg, 2005: 660) ที่พบว่า เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเจตคติเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ค่อนข้างมาก เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเจตคติไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่มากกว่า ย่อมมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในทางตรงกันข้าม นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีเจตคติไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่น้อยกว่า ก็ย่อมมีแนวโน้มที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าตามไปด้วย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาระดับของความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่างๆกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่าเจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวแปรอิสระที่มีค่าความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสูงสุด นั้นย่อมแสดง

ให้เห็นว่า แนวทางการป้องกันที่มีประสิทธิผลจึงควรจะมุ่งไปที่การสร้างเจตคติที่ไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในที่สุด

8) การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.117$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่รับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษาที่รับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ได้กล่าวว่าการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถทำนายพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากรได้ (Afers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Rosenstock, 1974: 329-335) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันท์ธิดา วิสุทธิภักดี (2545: 85) และ สุวีพร คนละเอียด (2548: 100) ที่พบว่าการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่มากกว่า จะเกิดความรู้สึกกลัวว่าตนเองมีโอกาที่จะได้รับผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กลัวว่าตนเองมีโอกาที่จะเป็นโรคมะเร็งตับหรือได้รับอุบัติเหตุขณะขับ/ขี่ยานพาหนะ เป็นต้น ดังนั้นจึงบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่น้อยกว่า

9) การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.143$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่รับรู้ความรุนแรงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษาที่รับรู้ความรุนแรงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้

สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ได้กล่าวว่าการรับรู้ความรุนแรงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถทำนายพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากรได้ (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Rosenstock, 1974: 329-335) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันท์ธิดา วิสุทธิภักดี (2545:85) และ สุวีพร คนละเอียด (2548:100) ที่พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่มากกว่า จะเกิดความรู้สึกกลัวความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กลัวว่าโรคมะเร็งตับ หากเป็นแล้วจะรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต หรือการได้รับอุบัติเหตุขณะขับ/ขี่ยานพาหนะจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะรุนแรงถึงขั้นพิการและเสียชีวิตได้ เป็นต้น ดังนั้นจึงบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่น้อยกว่า

10) การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.105$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันการรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่รับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อนักศึกษาที่รับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ได้กล่าวว่าการรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถทำนายพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากรได้ (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Rosenstock, 1974: 329-335) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันท์ธิดา วิสุทธิภักดี (2545:85) และ สุวีพร คนละเอียด (2548:100) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะตระหนักว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่มิได้โทษ ไม่มีประโยชน์ใดๆ แต่การไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลับมีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม จึงทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยไม่สนับสนุนการ

บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกต่อไป และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่านักศึกษา มหาวิทยาลัยที่รับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า

11) การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.193$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่รับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่รับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพที่กล่าวว่า การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการป้องกันโรค ซึ่งในที่นี้คือการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากรได้ (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Rosenstock, 1974: 329-335) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนันทิธิยา วิสุทธิภักดี (2545: 76) ที่พบว่า การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ต้องการจะเลิกบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่กลัวอุปสรรคที่จะได้รับหากไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด การเข้าสังคมกับกลุ่มเพื่อนได้ยาก การที่ไม่สามารถคิดงานได้ การถูกเพื่อนล้อเลียน/ดูหมิ่น ความรู้สึกไม่เท่ หรือไม่มีเสน่ห์ต่อเพศตรงข้าม เป็นต้น ก็มีแนวโน้มที่จะเลิกบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยาก ดังนั้นจึงยังคงบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง ในทางตรงข้าม หากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ต้องการจะเลิกบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ไม่กลัวอุปสรรคที่จะได้รับหลังจากไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็มีแนวโน้มที่จะเลิกบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือบริโภคในระดับที่ต่ำกว่า

12) ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.165$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพล

ต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันกับความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อนักศึกษาที่มีความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพที่กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในการป้องกันโรคเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมทางสุขภาพของบุคคล (Atlers และ Schiff, 1998: 10; Glanz et al., 2002: 52; Rosenstock, 1974: 329-335) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reis และ Riley (2000: 283) และ Reis (2001: 50) ที่พบว่า ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ว่าคุณสามารถปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จะมีทักษะการปฏิเสธคำชักชวนในระดับสูง ดังนั้นเวลาเพื่อนชวนไปบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พวกเขาจะสามารถปฏิเสธคำชักชวนได้อย่างมั่นใจ จึงบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่บ่อยครั้ง ในทางตรงข้าม นักศึกษามหาวิทยาลัยที่รับรู้ว่าคุณสามารถปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อย มักจะไม่มีทักษะการปฏิเสธคำชักชวน ทำให้เมื่อเวลาเพื่อนชวนไปบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พวกเขาจะไม่สามารถปฏิเสธคำชักชวนนั้นได้ เนื่องจากมีความเกรงใจหรือไม่กล้าปฏิเสธเพราะกลัวเสียหน้าใจ ทำให้มีแนวโน้มบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้บ่อยครั้ง

5.1.2 ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในปัจจัยระดับระหว่างบุคคลจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในปัจจัยระดับระหว่างบุคคลทั้ง 4 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม (McLeroy et al., 1988: 351-377) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.278$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการ

บริภาคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท หรืออาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต (นันท์ธิยา วิสุทธิภักดิ์, 2545:76; Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong, 2007: 149; Lewis, 2005: 31; Odo et al., 1999: 62; Yeh, 2006: 50) ที่พบว่าจำนวนเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นช่วงวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างมาก หากนักศึกษามหาวิทยาลัยมีเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมาก ก็จะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนในการถูกชักจูงให้ค่อยๆ ตามได้ง่าย และหากไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน อาจจะได้รับบทลงโทษทางสังคม (sanction) จากกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น การล้อเลียน เสียชื่อเสียง ประชดประชัน การถูกต่อว่าจากสมาชิกในกลุ่ม หรืออาจรุนแรงถึงขั้นถูกไล่ออกจากกลุ่ม เป็นต้น ด้วยเหตุผลเหล่านี้ นักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากกว่า จึงมีแนวโน้มที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนน้อยกว่า

2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.088$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษามีบิดาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษามีบิดาไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ, 2548: 2; Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong, 2007: 149; Karam et al., 2004: 282; Yeh, 2006: 50) ที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเนื่องมาจากพฤติกรรมของบิดาซึ่งอยู่ในฐานะผู้นำครอบครัวย่อมจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว หากครอบครัวใดมีบิดาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ย่อมมีแนวโน้มสูงที่จะทำให้นุตรหลานในครอบครัวนั้นมีโอกาสที่จะเป็น ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากตามไปด้วย เนื่องจากเกิดพฤติกรรมเลียนแบบผู้นำครอบครัว

ขณะเดียวกันหากครอบครัวใดมีบิดาที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ย่อมมีแนวโน้มสูงที่จะทำ
ให้บุตรหลานในครอบครัวนั้นไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามไปด้วยเช่นกัน

3) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.091$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของมารดามีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของมารดา หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่มีมารดาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีมารดาไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้
สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ, 2548: 2; Chaveepojnkamjorn
และ Pichainarong, 2007: 149; Karam et al., 2004: 282; Yeh, 2006: 50) ที่พบว่าการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากมารดามักจะเป็นผู้
ที่เลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตรหลานค่อนข้างมาก หากครอบครัวใด มีมารดาเป็น
ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุตรหลานในครอบครัวนั้นก็จะมีโอกาสสูงที่จะเป็นผู้บริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ซึ่งสืบเนื่องมาจากการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ในทางตรงข้าม หากครอบครัวใดมี
มารดาที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โอกาสที่บุตรหลานในครอบครัวนั้นจะไม่บริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ก็ย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย

4) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.102$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของพี่น้องและญาติมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดย
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่มีพี่น้องและญาติดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีพี่น้องและญาติไม่บริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (นันทิยา วิสุทธิภักดี, 2545:76; นิพนธ์ พัว
พงศกรและคณะ, 2548: 2; Chaveepojnkamjorn และ Pichainarong, 2007: 149; Karam et al.,
2004: 282) ที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติมีความสัมพันธ์เชิงบวก
กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า หากครอบครัวใด มีพี่น้องและญาติซึ่งได้แก่ พี่ น้อง ลุง ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือลูกพี่ลูกน้องที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เป็นผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ครอบครัวนั้นก็มีความโน้มสูงที่จะมีบุตรหลานเป็นผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพฤติกรรมของพี่น้องและญาติ ในทางตรงข้าม หากครอบครัวใดมีพี่น้องและญาติที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ย่อมมีโอกาสสูงที่บุตรหลานในครอบครัวนั้นจะไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามไปด้วยเช่นกัน

5.1.3 ปัจจัยระดับสถาบัน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในปัจจัยระดับสถาบันจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย และ ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในปัจจัยระดับสถาบันทั้ง 2 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม (McLeroy et al., 1988: 351-377) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.071$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่มีรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัยไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (Lewis, 2005: 31; Schultz และ Neighbors, 2007: 263; Wechsler et al., 2000: 28) ที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจเป็นเพราะในสังคมมหาวิทยาลัย รุ่นพี่นับว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาค่อนข้างมาก หากนักศึกษามีรุ่นพี่ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็มักจะถูกชักชวนจากรุ่นพี่ให้ไปบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อแสดงถึงมิตรภาพและการยอมรับการเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องร่วมสถาบัน ทำให้นักศึกษาจึงมีโอกาสที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สูงกว่านักศึกษาที่มีรุ่นพี่ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2) ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับระยะเวลา

ในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยพบว่ามิติศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.227$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผกผันกับระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่ใช้ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยน้อยกว่า จะบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่ใช้ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยมากกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ, 2548: 2; Assael, 1998: 18; Finn, 2006: 75; Kotler, 2000: 161; Lindsay, 2006: 16; White et al., 2000: 372) ที่พบว่าระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก หากนักศึกษาใช้เวลาน้อยในการหาซื้อ ซึ่งหมายถึงสามารถหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัยได้โดยสะดวก นั้นย่อมหมายความว่านักศึกษาจะสามารถเข้าถึงแหล่งจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญให้นักศึกษามหาวิทยาลัยบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้สูง นอกจากนี้ ตามแนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค (Assael, 1998: 18; Kotler, 2000: 161) ความสะดวกในการหาซื้อสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค หากผู้บริโภคสามารถหาซื้อสินค้านั้นได้โดยง่าย อันเนื่องมาจากสินค้านั้นวางขายอยู่แพร่หลายและเข้าถึงได้ง่าย ย่อมมีโอกาสสูงที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้านั้นมาบริโภคบ่อยยิ่งขึ้น

5.1.4 ปัจจัยระดับชุมชน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในปัจจัยระดับชุมชนจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย และ ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัย พบว่าการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในปัจจัยระดับชุมชนทั้ง 2 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม (McLeroy et al., 1988: 351-377) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์กับการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.135$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริโภคเครื่องตี้ม

แอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัยมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยโดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผัน ตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษา ที่มีสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่า นักศึกษาที่มีสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัยไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยในอดีต (Wechler et al., 2000: 28; Wechler et al., 2003: 215) ที่พบว่า การบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัยของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก หาก นักศึกษาพักอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สิ่งเหล่านี้ ย่อมเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้นักศึกษามีโอกาสที่จะกลายเป็นผู้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามไปด้วย หรืออาจจะได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมหอพัก ให้เข้าไปร่วมวงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย ซึ่งย่อมทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมีโอกาสที่ จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สูงกว่านักศึกษาที่มีสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัยไม่บริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

2) ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชน

ผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับ ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัย พบว่ามีทิศทางเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.196$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัยมีอิทธิพลต่อการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผกผันกับระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชน ที่พักอาศัย หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่ใช้ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณ ชุมชนที่พักอาศัยน้อยกว่า จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่สามารถหาซื้อ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัยที่ใช้ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ, 2548: 2; Assael, 1998: 18; Dent et al., 2005: 358-360; Kotler, 2000: 161; Wechler et al., 2000: 28; Weitzman et al., 2003: 1-6) ที่พบว่าระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัย สำคัญที่ส่งผลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งในการศึกษาดังกล่าวได้วัดความสะดวกใน การหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเวลาในการเดินทาง โดยระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก หากนักศึกษา

สามารถหาซื้อเครื่องตีแมลงกอลในบริเวณชุมชนที่พักอาศัยโดยใช้ระยะเวลาน้อยในการหาซื้อ นั้นหมายความว่านักศึกษาจะสามารถเข้าถึงแหล่งจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอลได้โดยง่าย ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญให้นักศึกษามหาวิทยาลัยปริโคคเครื่องตีแมลงกอลได้สูง นอกจากนี้ ตามแนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค (Assael, 1998: 18; Kotler, 2000: 161) ความสะดวกในการหาซื้อสินค้าเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค กล่าวคือ หากผู้บริโภคสามารถหาซื้อสินค้านั้นได้โดยง่าย อันเนื่องจากสินค้านั้นวางขายอยู่แพร่หลาย เข้าถึงได้ง่าย ย่อมมีโอกาสสูงที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้านั้นมาบริโภคได้บ่อยยิ่งขึ้น

5.1.5 ปัจจัยระดับสังคม

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในปัจจัยระดับสังคมจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอล และการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องตีแมลงกอล พบว่า การบริโภคเครื่องตีแมลงกอลมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในปัจจัยระดับสังคมจำนวน 1 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การเปิดรับสารโฆษณาเครื่องตีแมลงกอล ซึ่งสอดคล้องตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม (McLeroy et al., 1988: 351-377) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลกับการเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลพบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.001$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลไม่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลของนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่มีลักษณะทางพฤติกรรมแตกต่างจากช่วงวัยอื่นๆ กล่าวคือเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนค่อนข้างมาก เพื่อนจึงนับว่ามีอิทธิพลค่อนข้างสูงต่อพฤติกรรมของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย หรืออาจกล่าวได้ว่าเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญของกลุ่มประชากรในช่วงวัยนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ, 2541: 28; สุพัตรา สุภาพ, 2536: 18; Alters และ Schiff, 1998: 133) ดังนั้นถึงแม้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยจะเปิดรับข้อมูลข่าวสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลจากสื่อต่างๆ นักศึกษามหาวิทยาลัยก็อาจจะมีได้ลดพฤติกรรมบริโภคเครื่องตีแมลงกอลของตนแต่อย่างไรหากกลุ่มเพื่อนสนิทของเขายังคงบริโภคเครื่องตีแมลงกอลอยู่ ดังนั้นผลการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นว่าการใช้กลยุทธ์การรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องตีแมลงกอลในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ผ่านมา มีความจำเป็นที่จะต้องหันมาทบทวนกลยุทธ์การสื่อสารให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น ทั้ง

ในประเด็นของเนื้อหาและประเด็นของสื่อที่ใช้ซึ่งควรจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับ กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง เพื่อให้ผลของการรณรงค์สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มประชากรกลุ่มนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.105$) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะแปรผันตามการเปิดรับสารโฆษณาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่เปิดรับสารโฆษณาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่เปิดรับสารโฆษณาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต (สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์, 2543: 86; Dorsett และ Dickerson, 2004: 160; Ellickson et al., 2005: 243; Unger et al., 2003: 186) ที่พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการโฆษณามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคค่อนข้างมาก สินค้าที่โฆษณาจะทำให้ผู้บริโภครู้จักและมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าได้มากกว่าสินค้าที่ไม่โฆษณา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโฆษณาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นับว่ามีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษาค่อนข้างมาก เพราะเนื้อหาในโฆษณามักจะสร้างภาพลักษณ์ของผู้บริโภคให้รู้สึกว่าจะเท มีเสน่ห์ ทันสมัย และดูเป็นคนสังคมชั้นสูง ซึ่งทำให้นักศึกษาเห็นแล้วเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการบริโภค (Anspaugh et al., 1997: 227; Atlers และ Schiff, 1998: 134; Mullen et al., 1996: 538) นอกจากนี้ ตามแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด การโฆษณาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค (Kotler, 2000: 167) เพราะการโฆษณาถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ จึงสามารถสร้างอิทธิพลให้ผู้รับสารเกิดพฤติกรรมตามที่ผู้โฆษณาต้องการได้ ดังนั้นหากนักศึกษาได้รับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยๆ ย่อมส่งผลให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นตามไปด้วย

5.2 ผลการวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์การแปรผันหลายทาง โดยแบ่งออกเป็น การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติและแบบขั้นตอน ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกับตัวแปรอิสระทั้ง 22 ตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,200)

สมมติฐาน	a	b	t	r	ผลการทดสอบ
ปัจจัยระดับบุคคล					
1) นักศึกษาเพศชายจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง	10.775	15.841	7.684	.217**	/
2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามอายุ	-32.336	2.462	3.773	.108**	/
3) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามเงินที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน	11.955	.001	3.516	.101**	/
4) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	18.523	-1.98e-005	-1.043	-.030	/
5) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการพักอาศัยอยู่ในหอพักนอกมหาวิทยาลัย	13.686	10.448	4.881	.140**	/
6) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับความรู้เรื่องโทษของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	23.999	-.676	-3.048	-.088**	/
7) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับเจตคติที่ไม่สนับสนุนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	87.498	-1.340	-11.084	-.305**	/
8) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับการรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	34.287	-.907	-4.062	-.117**	/
9) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับการรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	44.540	-1.351	-5.012	-.143**	/
10) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันกับการรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	34.605	-.616	-3.648	-.105**	/
11) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2.872	1.206	6.801	.193**	/

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐาน	a	b	t	r	ผลการทดสอบ
12) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันกับความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวน การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	41.341	-3.077	-5.778	-.165**	/
ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล					
1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ เพื่อนสนิท	9.698	.601	10.030	.278**	/
2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา	13.864	6.464	3.067	.088**	/
3) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา	15.778	7.836	3.171	.091**	/
4) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้อง และญาติ	11.086	8.592	3.544	.102**	/
ปัจจัยระดับสถาบัน					
1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่ มหาวิทยาลัย	12.178	6.616	2.450	.071**	/
2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันกับระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย	29.149	-.745	-8.070	-.227**	/
ปัจจัยระดับชุมชน					
1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิก ในชุมชน	7.777	12.236	4.710	.135**	/
2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันกับระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในชุมชน	26.273	-.648	-6.906	-.196**	/

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐาน	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>t</i>	<i>r</i>	ผลการทดสอบ
ปัจจัยระดับสังคม					
1) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผกผันกับการเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคฯ	17.706	-.004	-.048	-.001	/
2) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะแปรผันตามการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	7.762	.641	3.668	.105**	/

หมายเหตุ ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

/ หมายถึง มีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

a หมายถึง ค่าคงที่

b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

t หมายถึง สถิติการทดสอบแบบที

r หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

5.2.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติในการวิเคราะห์การแปรผันหลายทางเพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรอิสระทั้ง 22 ตัวว่าจะสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ดีเพียงใด และเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆแล้ว ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในการวิเคราะห์การถดถอยพหุนั้น เงื่อนไขสำคัญที่เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายคือตัวแปรอิสระแต่ละตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาที่เรียกว่าความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (multicollinearity) กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ไม่ควรเกิน 0.80 (Cooper และ Schindler, 2001: 579-580) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์เกิน 0.80 ดังแสดงในตารางที่ 5.2 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ได้ โดยไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ ดังแสดงในตารางที่ 5.3 อธิบายได้ว่า กลุ่มของตัวแปรอิสระทั้ง 22 ตัวได้แก่ เพศ อายุ เงินที่ได้รับต่อเดือน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การพักอาศัย ความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัย การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถร่วมกันอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 21 ($R^2 = 0.210$) และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆให้คงที่แล้ว มีตัวแปรอิสระเพียง 6 ตัวที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ ($\beta = .122$) อายุ ($\beta = .066$) การพักอาศัย ($\beta = .101$) เจตคติที่มีต่อการบริโภค

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\beta = -.153$) การบริโภคของเพื่อนสนิท ($\beta = .180$) และระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย ($\beta = -.095$)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติกับการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวดังกล่าวได้แก่ เพศ อายุ การพักอาศัย เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคของเพื่อนสนิท และระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย ยังคงเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ถึงแม้ว่าจะมีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆให้คงที่แล้วก็ตาม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ในระดับ 2 ตัวแปรระหว่างตัวแปรอิสระดังกล่าวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริง ในทางตรงกันข้าม มีตัวแปรอิสระบางตัวที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย แต่ไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติในการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ ตัวแปรอิสระเหล่านี้มี 14 ตัวแปรได้แก่ เงินที่ได้รับต่อเดือน ความรู้เรื่องโทษจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพี่น้องและญาติ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัย และการเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่พบในการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายซึ่งยังไม่ได้มีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆนั้นเป็นความสัมพันธ์ลวง กล่าวคือความสัมพันธ์ที่พบในระดับ 2 ตัวแปรเป็นผลมาจากตัวแปรตัวอื่นนั่นเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่แท้จริงทั้ง 6 ตัวแปรนี้ไปประกอบกับแนวคำถามในการวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนที่ 2 เพื่อแสวงหาแนวทางการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อไป

5.2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนในการวิเคราะห์การแปรผันหลายทางเพื่อหากกลุ่มตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรอิสระดังกล่าวว่าจะสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้ดีเพียงใด ตลอดจนเพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถเพิ่ม

อำนาจการอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนมีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติ ดังแสดงในตารางที่ 5.4 กล่าวคือ กลุ่มตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งสิ้น 6 ตัว ได้แก่ เพศ อายุ การพักอาศัย เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวแปรอิสระเหล่านี้สามารถร่วมกันอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 19.6 ($R^2 = 0.196$) ทั้งนี้ ตัวแปรเจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด คือร้อยละ 9.3 ตามด้วยตัวแปรการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3) ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2) การพักอาศัย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7) เพศ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5) และอายุ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6) ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆไม่สามารถเพิ่มอำนาจการอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับกลุ่มของตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยแต่ละระดับเพิ่มเติม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยในแต่ละระดับว่าจะสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้มากน้อยเพียงใด อันจะทำให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยระดับบุคคลสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้มากที่สุดถึงร้อยละ 15 ($R^2 = 0.150$) อันดับที่สองคือ ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 8.8 ($R^2 = 0.088$) อันดับที่สามคือ ปัจจัยระดับสถาบัน ซึ่งสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 5.4 ($R^2 = 0.054$) อันดับที่สุดคือ ปัจจัยระดับชุมชน ซึ่งสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 5 ($R^2 = 0.050$) และอันดับสุดท้ายคือ ปัจจัยระดับสังคม ซึ่งสามารถอธิบายการแปรผันของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 1.5 ($R^2 = 0.015$) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยระดับบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล ปัจจัยระดับสถาบัน ปัจจัยระดับชุมชน และปัจจัยระดับสังคม ตามลำดับ

ตารางที่ 5.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (n=1,200)

ตัวแปร	V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11
v1 = เพศ (ชาย = 1)	1.00										
v2 = อายุ	.011	1.00									
v3 = เงินที่ได้รับต่อเดือน	.006	.167**	1.00								
v4 = รายได้ของครอบครัว	-.047	.003	.354**	1.00							
v5 = การพักอาศัย (พักในหอพักนอกมหาวิทยาลัย = 1)	.043	.061*	.254**	-.022	1.00						
v6 = ความรู้เรื่องโทษของการบริโภคเครื่องดื่มฯ	-.074**	.065*	.066*	-.007	.025	1.00					
v7 = เจตคติที่มีต่อการบริโภคฯ	-.192**	-.070*	-.063*	-.012	-.008	.289**	1.00				
v8 = การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคฯ	-.061*	-.007	-.006	-.060*	.017	.371**	.402**	1.00			
v9 = การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคฯ	-.119**	.021	-.016	-.033	.008	.367**	.416**	.538**	1.00		
v10 = การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคฯ	-.051	-.043	.004	-.014	-.023	.205**	.281**	.308**	.382**	1.00	
v11 = การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคฯ	.221**	.112**	.062*	-.003	.074*	-.129**	-.373**	-.065*	-.221**	-.240**	1.00
v12 = ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคฯ	-.101**	-.075**	-.027	.069*	.009	.180**	.336**	.236**	.317**	.285**	-.310**
v13 = การบริโภคฯของเพื่อนสนิท	.160**	.025	.059*	.012	-.013	-.026	-.259**	-.099**	-.083**	-.058*	.155**
v14 = การบริโภคฯของบิดา (เต็ม = 1)	-.041	-.011	.038	.023	.098**	.015	-.134**	-.057*	-.069*	-.047	.145**
v15 = การบริโภคฯของมารดา (เต็ม = 1)	.016	.016	.043	-.032	.096**	-.051	-.140**	-.069*	-.052	-.051	.096**
v16 = การบริโภคฯของพี่น้องและญาติ (เต็ม = 1)	-.037	.007	.042	-.053	.129**	.005	-.110**	-.010	-.013	.011	.087**
v17 = การบริโภคฯของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย (เต็ม = 1)	.062*	-.037	.032	.048	.052	.026	-.027	.007	.042	.051	-.098**
v18 = ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มฯ บริเวณมหาวิทยาลัย	-.124**	-.027	.016	.008	-.068*	.052	.183**	.060*	.079**	.004	-.122**
v19 = การบริโภคฯของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย (เต็ม = 1)	.027	.045	.012	-.080**	.068*	-.057*	-.154*	-.105**	-.057*	-.036	.054
v20 = ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มฯ บริเวณชุมชน	-.125**	-.033	.036	.005	-.055	.082**	.181**	.074*	.063*	.011	-.051
v21 = การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคฯ	.005	.106**	.010	-.020	-.021	.111**	.050	.145**	.113**	.117**	.141**
v22 = การเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มฯ	-.010	.166**	.123**	.034	-.041	.067*	.170**	.048	.026	.028	.256**

(ยังมีต่อ)

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ตัวแปร	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22
v1 = เพศ (ชาย = 1)											
v2 = อายุ											
v3 = เงินที่ได้รับต่อเดือน											
v4 = รายได้ของครอบครัว											
v5 = การพักอาศัย (พักในหอพักนอกมหาวิทยาลัย = 1)											
v6 = ความรู้เรื่องโทษของการบริโภคเครื่องดื่มฯ											
v7 = เจตคติที่มีต่อการบริโภคฯ											
v8 = การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคฯ											
v9 = การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคฯ											
v10 = การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคฯ											
v11 = การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคฯ											
v12 = ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคฯ	1.00										
v13 = การบริโภคฯของเพื่อนสนิท	-.101**	1.00									
v14 = การบริโภคฯของบิดา (คัม = 1)	-.019	.075**	1.00								
v15 = การบริโภคฯของมารดา (คัม = 1)	-.037	.050	.342**	1.00							
v16 = การบริโภคฯของพี่น้องและญาติ (คัม = 1)	.023	.069*	.378**	.255**	1.00						
v17 = การบริโภคฯของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย (คัม = 1)	.093**	.106**	.131**	.110**	.205**	1.00					
v18 = ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มฯ บริเวณมหาวิทยาลัย	.100**	-.158**	-.086**	-.081**	-.099**	-.090**	1.00				
v19 = การบริโภคฯของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย (คัม = 1)	-.099**	.145**	.229**	.144**	.283**	.209**	-.110**	1.00			
v20 = ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มฯ บริเวณชุมชน	.061*	-.091**	-.071*	-.062*	-.109**	-.080**	.571**	-.142**	1.00		
v21 = การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคฯ	.056	-.076**	-.071*	-.024	-.016	-.096**	.096**	-.024	.145**	1.00	
v22 = การเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มฯ	-.090**	.063*	.030	-.051	.072*	.006	-.060*	.105**	-.021	.482**	1.00

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบปกติของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัย (n = 1,200)

ตัวแปรอิสระ	β	t
ปัจจัยระดับบุคคล		
1. เพศ	.122	4.417**
2. อายุ	.066	2.464*
3. เงินที่ได้รับต่อเดือน	.054	1.801
4. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	-.039	-1.387
5. การพักอาศัย	.101	3.662**
6. ความรู้เรื่องโทษของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.019	-.660
7. เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.153	-4.593**
8. การรับรู้ความเสี่ยงของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	.013	.373
9. การรับรู้ความรุนแรงของอันตรายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.022	-.602
10. การรับรู้ประโยชน์ของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.021	-.730
11. การรับรู้ผลที่ไม่พึงปรารถนาของการไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	.006	.181
12. ความสามารถในการปฏิเสธคำชักชวนการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.045	-1.540
ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล		
13. การบริโภคของเพื่อนสนิท	.180	6.518**
14. การบริโภคของบิดา	.014	.466
15. การบริโภคของมารดา	.012	.410
16. การบริโภคของพี่น้องและญาติ	.023	.789
ปัจจัยระดับสถาบัน		
17. การบริโภคของรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย	.021	.775
18. ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย	-.095	-2.666**
ปัจจัยระดับชุมชน		
19. การบริโภคของสมาชิกในชุมชนที่พักอาศัย	.025	.890
20. ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณชุมชนที่พักอาศัย	-.056	-1.580
ปัจจัยระดับสังคม		
21. การเปิดรับสารรณรงค์ป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-.036	-1.162
22. การเปิดรับสารโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	.028	.868

R = 0.458, R² = 0.210, Adjusted R² = 0.195, F = 14.239**

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย (n = 1,200)

ตัวแปรอิสระ	R^2	R^2_{change}	β	t
1. เจตคติที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	.093	.093	-.202	-7.343**
2. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท	.136	.043	.184	6.768**
3. ระยะเวลาในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณมหาวิทยาลัย	.158	.022	-.135	-5.056**
4. การพักอาศัย	.175	.017	.121	4.646**
5. เพศ	.190	.015	.126	4.696**
6. อายุ	.196	.006	.077	2.955**

R = 0.443, $R^2 = 0.196$, Adjusted $R^2 = 0.192$, F = 48.504**

หมายเหตุ ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อค้นพบต่างๆข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิได้มาจากปัจจัยระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นตัวแปรที่มาจากปัจจัยในระดับต่างๆร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคมที่สนับสนุนว่าพฤติกรรมของบุคคลมิได้เกิดขึ้นจากอิทธิพลของปัจจัยในระดับบุคคลเท่านั้น แต่จะได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภาวะแวดล้อมในระดับต่างๆด้วย ดังนั้นแนวทางการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพจึงควรดำเนินการในลักษณะพหุระดับคือมีการป้องกันจากระดับๆของสังคมให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน ในส่วนต่อไปจะเป็นผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยจากภาคส่วนต่างๆของสังคมทั้ง 5 ระดับตามแนวศึกษานิเวศวิทยาเชิงสังคม โดยมีการนำข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงปริมาณในขั้นตอนที่ 1 นี้ไปประกอบกับแนวคำถามในการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อไป